

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/184/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3713200788
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Zimová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3713200788.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľa: D. D. SK, s.r.o., IČO: 44 703 015, so sídlom O., Q. K. XX, zastúpený Z., Z. & V., s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom O., Q. K. č. XX, proti odporcovi: Y. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., P. nad K. č. XXX, o zaplatenie 3070,29 eura s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 24. júla 2013 č. k. 13C/18/2013-71 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v napadnutej časti výroku, ktorým vo zvyšku súd návrh navrhovateľa z a m i e t o l a vo výroku o náhrade trov konania z r u š u j e a vec v r a c i a súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi 837,78 eur s 9%-tným úrokom z omeškania ročne zo sumy 837,78 eur od 27.10.2010 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Konanie v časti o zaplatenie úroku vo výške 17,30% ročne zo sumy 2.470,27 eur od 27.10.2010 do zaplatenia zastavil. Vo zvyšku návrh navrhovateľa zamietol. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal. V rozhodnutí konštatoval, že navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal proti odporcovi zaplatenia 3.070,29 eur s úrokom vo výške 17,30% ročne zo sumy 2.470,27 eur od 27.10.2010 do zaplatenia a s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 2.470,27 eur od 27.10.2010 do zaplatenia. Návrh dôvodil tým, že odporca uzavrel dňa 04.08.2005 so W. W., a.s. zmluvu č. 0362799403, na základe ktorej W. W., a.s., poskytla odporcovi úver vo výške 42.000,- Sk (1.394,14 eur), ktorý sa odporca zaviazal splácať mesačnými splátkami vo výške 1.099,- Sk (36,48 eur), pričom splatnosť prvej splátky bola dohodnutá na deň 20.08.2005 a konečná splatnosť úveru bola určená dňom 20.07.2010. Výška úrokovej sadzby bola dohodnutá na 17,30% ročne. Ročná percentuálna miera nákladov bola dohodnutá vo výške 9,50%. Odporca dohodnutý úver čerpal, no riadne a včas ho nesplácal; W. W., a.s. tak vznikla voči odporcovi pohľadávka v sume 3.070,29 eur, ktorá pozostáva z istiny v sume 2.470,27 eur, úroku v sume 110,40 eur (úrok 17,30% ročne) a úroku z omeškania do 26.10.2010 v sume 489,62 eur (úrok z omeškania 26,40% ročne). Pohľadávka W. sporiteľne, a.s. voči odporcovi bola postúpená na navrhovateľa. Písomným podaním zo dňa 13.02.2013 navrhovateľ upravil petit návrhu tak, že v časti o zaplatenie úroku 17,30% ročne zo sumy 2.470,27 eur od 27.10.2010 do zaplatenia zobrať žalobu späť, preto súd podľa § 96 ods. 1, 3 O.s.p. konanie v tejto časti zastavil. Domáhal sa potom zaplatenia sumy 3.070,29 eur s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 2.470,27 eur od 27.10.2010 do zaplatenia. Pokiaľ sa jedná o zostávajúci uplatnený nárok navrhovateľa, po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že návrh navrhovateľa je dôvodný iba sčasti. Po zhodnotení zisteného skutkového stavu mal za to, že účastníci uzavreli dňa 04.08.2005 zmluvu o splátkovom úvere, pričom z právneho hľadiska ide o spotrebiteľský úver, ktorý poskytol navrhovateľ odporcovi podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov. Preskúmaním uvedenej úverovej zmluvy súd zistil, že uzavretá úverová zmluva síce obsahuje údaje o ročnej percentuálnej miere nákladov (ďalej len „RPMN“), avšak ide o údaj, ktorý nezodpovedá reálnej RPMN predmetného spotrebiteľského úveru. Ročná percentuálna miera nákladov vyjadruje celkové ročné náklady na pôžičku, teda zahrňuje úroky, poplatky aj prípadné poistenie. RPMN má vyjadrovať číslo, ktoré má umožniť spotrebiteľovi lepšie

vyhodnotiť výhodnosť alebo nevýhodnosť poskytovaného úveru. RPMN je vzhľadom na poplatky a ostatné náklady spotrebiteľa súvisiace so spotrebiteľským úverom vždy vyššia ako úroková sadzba úveru dohodnutá v zmluve o spotrebiteľskom úvere. V danom prípade, ak je ročná úroková sadzba úveru dohodnutá v predmetnej zmluve vo výške 17,30%, nemôže byť RPMN vzhľadom na dohodnuté poplatky za správu úverového účtu v nižšej sume ako je 17,30%. V danej zmluve však bola dohodnutá RPMN vo výške 9,50%, čo nezodpovedá skutočnosti. Tento fakt súd vzhľadom na čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13/EHS vyhodnotil tak, že uvedenie RPMN, síce vo výške, ktorá je v súlade s vnútroštátnou úpravou, ale ktorá nezodpovedá skutočnosti a požiadavkam komunitárneho práva na ochranu spotrebiteľa, je nekalou podmienkou. Keďže ide o nekalú podmienku, je neplatná, a preto ako keby ani nebola v predmetnej zmluve o splátkovom úvere uvedená. Mal za to, že ak je aj v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená RPMN, ktorá nezodpovedá podmienkam poskytnutého úveru, ide o klamivý, nesprávny a zavádzajúci údaj, pričom neuvedenie ročnej percentuálnej miery nákladov, resp. jej neuvedenie v skutočnej výške v zmysle § 4 ods. 2 písm. g/ Zák. č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom do 30.06.2006 znamená, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. V danom prípade, keďže odporca na základe uvedenej úverovej zmluvy, ktorá sa považuje za bezúročnú a bez poplatkov zaplatil celkom sumu 556,36 eur (16.761,- Sk), zostáva mu uhradiť titulom vrátenia dlžnej sumy zo zmluvy o splátkovom úvere sumu 837,78 eur, ktorú zaviazal odporcu navrhovateľovi uhradiť. Ďalej uviedol, že podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa, čo sa týka aj prípustnosti maximálnej výšky úrokov z omeškania v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Čo sa týka úrokov z omeškania, ich výšku zákon č. 258/2001 Z. z. neupravoval; takáto úprava bola obsiahnutá v dvoch právnych predpisoch, a to v ustanovení § 369 Obchodného zákonníka a v ustanovení § 517 Občianskeho zákonníka pričom na daný vzťah je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka. Uviedol, že navrhovateľ si podaným návrhom uplatnil zaplatenie úrokov z omeškania v sume 489,62 eur, ktorá predstavuje úrok z omeškania vo výške 26,40% ročne z navrhovateľom uplatnenej istiny do 26.10.2010, t. j. vo výške vyššej v porovnaní s úrokom z omeškania na akej by navrhovateľovi vznikol nárok pri aplikácii výhodnejšej právnej úpravy pre spotrebiteľa obsiahnutej v Občianskom zákonníku. Vzhľadom na uvedené súd navrhovateľovi uplatnené úroky z omeškania v sume 489,62 eur nepriznal. Keďže odporca nesplácal poskytnutý úver v dohodnutých termínoch splatnosti, pričom celkový dlh z titulu poskytnutého a nevráteného úveru nezaplatil ani na základe výzvy zo dňa 30.09.2008, priznal navrhovateľovi ním uplatnený úrok z omeškania v zákonnej výške 9% ročne zo súdom priznanej istiny úveru v sume 837,78 eur od 27.10.2010 do zaplatenia a vo zvyšnej časti návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že vo väčšej miere úspešnému odporcovi náhradu trov konania nepriznal, nakoľko mu žiadne trovy nevznikli.

Proti rozsudku, v časti nepriznania sumy 2.232,51 eur a v rozsahu nepriznania úrokov z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 2.232,51 eur od 27.10.2010 do zaplatenia, ako aj voči nepriznaniu trov konania podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ prostredníctvom právneho zástupcu, ktorý žiadal, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu v napadnutej časti zmenil tak, že odporcu zaviazá zaplatiť sumu vo výške 3.070,29 eur, úrok z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 2.470,27 eur od 27.10.2010 do zaplatenia a súdny poplatok v sume 184 eur, ako aj trovy prvostupňového a odvolacieho konania. Ako odvolací dôvod uviedol, že rozhodnutie prvostupňového súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď prvostupňový súd dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam. Konkrétne právnym posúdením o neprijateľnosti zmluvnej podmienky v spotrebiteľských zmluvách, ktorá upravuje výpočet RPMN podľa predpisov vnútroštátneho práva ako aj neprijateľnosti uplatňovaného úroku z omeškania podľa predpisov obchodného práva. Súd prvého stupňa sankcionoval navrhovateľa a preniesol naň zodpovednosť za nesprávnu transpozíciu Smernice č. 93/13/EHS zo strany štátu. Poukázal na to, že jedným z hlavných dôvodov prijatia uvedenej smernice bolo vytvorenie rovnakých podmienok na trhu a zlepšenie súťažného prostredia. Údaj o RPMN, resp. prijatie jednotného výpočtu RPMN malo umožniť spotrebiteľovi jednoduchšie sa orientovať na trhu úverových produktov, aby si mohol jednoducho porovnávať výhodnosť poskytovaných úverov. Vzhľadom na to, že všetky subjekty ponúkajúce úverové produkty na trhu počítali v zmysle zákonnej úpravy RPMN podľa jednotného vzorca, naplnil sa tým jeden zo základných zmyslov RPMN, a to umožniť spotrebiteľovi porovnať vypočítanú RPMN a jednoducho sa tak dopracovať k najvýhodnejšej ponuke na trhu, hoci sa neskôr ukázalo, že takto vypočítané hodnoty RPMN z pohľadu smernice boli nesprávne. V prípade, že by navrhovateľ nevypočítal v zmluve s odporcom RPMN podľa vtedy platného zákonného vzorca, malo by to, okrem iného, za následok aj jeho neoprávnenú diskrimináciu, nakoľko RPMN ním vypočítaná podľa správneho vzorca by bola podstatne vyššia ako RPMN vypočítaná na základe vtedy platného zákonného

vzorca konkurentmi navrhovateľa. Je zrejmé, že v rozpore s uvedenou smernicou Zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch až do 01.07.2006 stanovoval nesprávny vzorec pre výpočet RPMN, pričom išlo o výsledok nesprávnej transpozície uvedenej smernice. Následkom nedostatočnej transpozície smernice môže byť vo všeobecnosti buď priamy účinok smernice, alebo povinnosť vykladať ustanovenie vnútroštátneho predpisu v súlade so smernicou (nepriamy účinok) alebo zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnou transpozíciou. Priamy účinok smernice sa pripúšťa iba vo vertikálnej rovine (vzťah jednotliviec - štát), preto nie je v tomto prípade použiteľný (úverová zmluva je vzťahom medzi dvoma subjektmi súkromného práva). Smernicou konformný výklad by mohol viesť k pretvoreniu jasného vzorca v zákone na obraz iného vzorca v smernici. Táto možnosť by ale podľa prevažujúcej mienky odbornej verejnosti mala byť neprípustná, nakoľko takýto výklad by bol „contra legem“. Navrhovateľ ďalej uviedol, že právny predchodca navrhovateľa W. W. a.s. podlieha režimu zákona č. 483/2001 o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, na základe ktorého je samotná činnosť bánk regulovaná a na jej činnosť dohliada ako na finančnú inštitúciu Národná banka Slovenska a tiež bankový ombudman. V porovnaní s tzv. nebankovými spoločnosťami sú banky považované za dôveryhodnejšiu inštitúciu, preto je málo pravdepodobné, že zmluvnými dojednaniami by banka chcela poškodiť spotrebiteľa a z uvedených dôvodov právny predchodca navrhovateľa ani nemohol uviesť inú RPMN ako vypočítanú v zmysle v tom čase platných právnych predpisov, pretože dôsledkom takéhoto výpočtu by bolo porušenie zákona a použitie možných sankcií zo strany kontrolných a regulačných úradov. Navrhovateľ si splnil svoje povinnosti v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, keď zmluva uzatvorená s odporcom spĺňa všetky náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch, okrem iného aj RPMN, ktorá bola vypočítaná podľa prílohy tohto zákona ako to vyžaduje § 2 písm. d/ Zák. o spotrebiteľských úveroch. Úver poskytnutý odporcovi preto nemožno považovať za bezúročný a bez poplatkov. V odvolaní ďalej poukázal na to, že právny vzťah uzavretý medzi právnym predchodcom a odporcom treba posudzovať podľa obchodného zákonníka, pretože zmluva o úvere je absolútnym obchodným právnym vzťahom, a to bez ohľadu na povahu účastníkov. Podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka platného v čase omeškania dlžníka a následného výpočtu úroku z omeškania sadzbou 26,40 %, t. j. od 26.08.2005 do 15.01.2009, ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, je povinný platiť z nezaplatenej sumy úroky z omeškania určené v zmluve, inak o 10% vyššie než je základná úroková sadzba Národnej banky Slovenska uplatňovaná pred prvým kalendárnym dňom kalendárneho polroka, v ktorom došlo k omeškaniu. V danom prípade úroky z omeškania boli stanovené podľa čl. 7.4.7 Všeobecných obchodných podmienok, ktoré boli súčasťou zmluvy, a preto navrhovateľ má na úrok z omeškania vo výške 26,40% ročne vyčíslený z jednotlivých dlžných splátok za obdobie od 26.08.2005 do 15.01.2009, zmluvný nárok. Okrem uvedeného poukázal aj na nesprávne zistený skutkový stav prvostupňovým súdom, keď tento pravdepodobne prehliadol skutočnosť, že úrokovú sadzbu 26,40% ročne aplikoval právny predchodca navrhovateľa iba za obdobie od 26.08.2005 do 15.01.2009, čo vyplýva aj z vyhotovenej špecifikácie uplatnenej pohľadávky zo dňa 13.02.2013. Prvostupňový súd teda minimálne v čiastke vo výške 209,36 eur návrh zamietol bez právneho dôvodu, nakoľko odo dňa 15.01.2009 si právny zástupca navrhovateľa uplatňoval úrok z omeškania vo výške 8% ročne, t. j. v sadzbe nižšej ako mu to umožňovali v tom čase platné právne predpisy. Postup súdu, ktorý zamietol uplatnený úrok z omeškania vypočítaný za použitia predpisov Obchodného zákonníka považoval za nesprávny, keď v prípade, že prvostupňový súd pokladal takto uplatnený úrok z omeškania za nesprávny, mal podľa názoru navrhovateľa povinnosť vypočítať správnu výšku úroku z omeškania aplikujúc ním uplatnené právne predpisy a žalobný návrh prípadne zamietnuť iba v časti prevyšujúcej takto vypočítaný zákonný nárok.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadril.

Krajský súd preskúmal vec v napadnutej zamietavej časti a vo výroku o náhrade trov konania a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné v týchto častiach podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušiť a vec podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia vrátiť v tejto časti súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého nie je potrebné nariaďovať pojednávanie odvolacieho súdu.

Preskúmaním zistil, že v danej veci súd prvého stupňa správne na zistený skutkový stav aplikoval ustanovenia zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia predmetnej úverovej zmluvy, teda v znení účinnom do 30.06.2006, avšak zo správnych skutkových záver vyvodil nesprávne právne závery.

Preskúmaním úverovej zmluvy súd prvého stupňa zistil, že uzavretá úverová zmluva síce obsahuje údaj o RPMN, avšak ide o údaj, ktorý nezodpovedá reálnej RPMN predmetného spotrebiteľského úveru, keď RPMN je vzhľadom na poplatky a ostatné náklady spotrebiteľa súvisiace so spotrebiteľským úverom v zásade vždy vyššia ako úroková sadzba úveru dohodnutá v zmluve o spotrebiteľskom úvere. V danom prípade, ak je ročná úroková sadzba úveru dohodnutá v predmetnej zmluve vo výške 17,30%, nemôže byť RPMN vzhľadom na dohodnuté poplatky za správu úverového účtu v nižšej výške ako je 17,30%. V danej zmluve však bola dohodnutá RPMN iba vo výške 9,50%, čo nezodpovedá skutočnosti, čo súd prvého stupňa vzhľadom na čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13/EHS vyhodnotil tak, že uvedenie RPMN síce vo výške, ktorá je v súlade s vnútroštátnou úpravou, ale ktorá nezodpovedá skutočnosti a požiadavkam komunitárneho práva na ochranu spotrebiteľa, je nekalou podmienkou, a teda neplatná, a preto ako keby ani nebola v predmetnej zmluve o splátkovom úvere uvedená. Súd neuvedenie RPMN, resp. jej neuvedenie v skutočnej výške v zmysle § 4 ods. 2 písm. g/ Zák. č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom do 30.06.2006, viedol k záveru, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, preto odporcu zaviazal vrátiť navrhovateľovi iba zostatok nesplateného poskytnutého úveru.

Odvolačný súd sa s týmto právnym názorom prvostupňového súdu nestotožnil. Mal za to, že je všeobecne známou skutočnosťou, minimálne medzi právnickou verejnosťou, že vzorec na výpočet RPMN uvedený v prílohe zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch až do 30.06.2006 bol chybný a že táto chyba bola spôsobená zo strany štátu zlou transpozíciou smernice rady č. 87/102/EHS o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru z 22.12.1986 v znení smernice rady č. 90/88 z 22.02.1990. Ako na to správne poukázal navrhovateľ vo svojom odvolaní, chybná transpozícia smernice nemôže mať za následok priamy účinok smernice vo vzťahu medzi jednotlivcami (bez ohľadu na to, či ide o fyzické alebo právnické osoby), ale len vo vzťahu medzi jednotlivcom a štátom (vertikálny priamy účinok). V tomto prípade je rovnako vylúčený aj nepriamy účinok smernice, teda výklad a aplikácia vnútroštátnych predpisov spôsobom, aby boli dosiahnuté požiadavky stanovené touto smernicou. Takémuto účinku bráni zásada contra legem, v zmysle ktorej nie je súd povinný použiť taký výklad právnej normy, ktorý by bol v protiklade so znením vykladaného predpisu. Ak teda zákon č. 258/2001 Z. z. stanovil určitý matematický vzorec pre výpočet RPMN, nemožno ani eurokonformným výkladom tohto zákona dospieť k tomu, že výpočet RPMN má byť prevedený inak. Uvedenie nesprávneho údaju o skutočnej RPMN v predmetnej spotrebiteľskej zmluve, ktoré bolo spôsobené výlučne použitím nesprávneho, ale v zákone č. 258/2001 Z. z. stanoveného vzorca pre výpočet RPMN preto nemožno sankcionovať podľa § 4 ods. 2 písm. g/ uvedeného zákona bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou daného úveru.

Preskúmaním odvolací súd ďalej zistil, že súd prvého stupňa neposúdil správne ani uplatnený nárok navrhovateľa na zaplatenie úrokov z omeškania v sume 489,62 eur, ktorá predstavuje úrok z omeškania vo výške 26,40% ročne z navrhovateľom uplatnenej istiny do 26.10.2010. Odvolací súd sa síce stotožnil s právnym názorom prvostupňového súdu, že v danej veci je potrebné aplikovať pri úrokoch z omeškania ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré boli pre odporcu ako spotrebiteľa výhodnejšie, avšak súd prvého stupňa zrejme opomenul, že navrhovateľ v zmysle svojej špecifikácie zo dňa 13.02.2013 (č. I. 31 spisu) aplikoval použitú sadzbu úroku z omeškania vo výške 26,40% ročne iba na obdobie do 15.01.2009 a od 15.01.2009 použil sadzbu z úroku z omeškania vo výške 8% ročne. Navrhovateľ tak za obdobie od 15.01.2009 do 26.10.2009 už správne počítal so sadzbou úroku z omeškania podľa Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka a uplatnený nárok navrhovateľa na zaplatenie úrokov z omeškania v sume 489,62 eur tak nebolo dôvodné zamietnuť v celom rozsahu.

Preto odvolací súd podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. rozsudok prvostupňového súdu v napadnutej časti a v závislom výroku o náhrade trov konania vec zrušil a vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, v ktorom bude úlohou súdu posúdiť zmluvu o spotrebiteľskom úvere uzatvorenú medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom ako zmluvu obsahujúcu správny údaj o RPMN a následne opätovne posúdiť dôvodnosť zostávajúcej časti uplatňovaných nárokov navrhovateľa.

Podľa § 224 ods. 3 O.s.p. v novom rozhodnutí vo veci súd prvého stupňa rozhodne aj o trovách odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.